

Plan mot kränkande behandling, trakasserier och diskriminering

Wasa förskola 2024/2025

Beslutad av utbildningsnämnd. 2019-09-16/§ 109: Plan- Rev. 2022-08-16

Diarienummer: UTB/2019:169

Dokumentansvarig nämnd: Utbildningsnämnden

Dokumentansvarig tjänsteperson: (roll): Utbildningsstrateg

Vision Policy Strategi Plan Riktlinje

Innehåll

1. Sammanfattning.....	4
2. Inledning.....	4
3. Plan för Wasa förskola läsåret 24/25.....	5
Trivsel- och trygghetsskapande insatser.....	5
Wasa förskola.....	5
Samverkan med anställda och barn/elever kring utarbetandet av planen.....	6
Enhetens namn.....	6
Uppföljning av målen från föregående läsår.....	7
Wasa förskola.....	7
Mål.....	7
Mått (utgångsläge).....	7
Mått (målvärde).....	7
Åtgärder.....	7
Ansvarig.....	7
Resultat.....	7
Kartläggning av risker avseende kränkande behandling, trakasserier och diskriminering.....	8
Wasa förskola.....	8
Analys av kartläggningen.....	8
Wasa förskola.....	8
Aktiva åtgärder för att undvika kränkande behandling, trakasserier och diskriminering samt mål för arbetet.....	9
Wasa förskola.....	9
Mål.....	9
Mått (nuläge).....	10
Mått (målvärde).....	10
Åtgärder.....	10
Ansvarig.....	11
Resultat.....	11
Anmälningrutiner när misstänkt kränkning, trakasserier eller diskriminering skett.....	12
Utredning av misstänkt kränkande behandling och diskriminering.....	12
4. Ansvar och uppföljning.....	13
Ansvarsförhållanden.....	13
Uppföljning.....	13

1. Sammanfattning

Barn och elever ska skyddas mot både kränkande behandling, trakasserier och diskriminering. Arbetet har sin utgångspunkt i denna förvaltningsövergripande plan, som också fungerar som en mall där respektive förskola/skola fyller i vissa delar som är specifika för den egna verksamheten.

2. Inledning

Bestämmelser om åtgärder mot diskriminering och trakasserier finns i diskrimineringslagen. Denna plans innehåll bygger på den vägledning om hur arbetet bör ske utifrån [skrivningar på diskrimineringsombudsmannens webbplats](#).

Alla verksamheter som regleras i skollagen är skyldiga att vidta åtgärder för att motverka kränkande behandling av barn och elever. Dessa bestämmelser finns i skollagens sjätte kapitel. Denna plans innehåll bygger på den vägledning om hur arbetet bör ske som finns på [skolverkets webbplats](#).

Planen ska uppdateras varje år, senast den 15 oktober för innevarande läsår.

Planen handlar om hur förskolor och skolor jobbar och vilka mål och insatser de arbetar med under året. Det beskrivs också hur man har kommit fram till vilka ämnen som är aktuella för just den förskolan eller skolan under innevarande läsår, samt information om hur anmälan och utredning av misstänkta kränkningar går till. Det finns även instruktioner och information på Mint om förebyggande och åtgärdande trygghetsarbete som främst riktar sig till personal.

3. Plan för Wasa förskola läsåret 24/25

Trivsel- och trygghetsskapande insatser

I skolan och förskolan görs många åtgärder och insatser för att öka trivsel och trygghet och allas lika möjligheter och därmed också minska risk för framtida kränkningar, trakasserier och diskriminering. Det är viktigt att arbeta för att barn, elever, vårdnadshavare och personal återkommande får möjlighet att reflektera kring normer, värderingar och relationer. Arbetet mot kränkande behandling, trakasserier och diskriminering ska präglva valet av arbetsformer, aktiviteter, läromedel och annan utrustning.

Trivsel- och trygghetsskapande insatser kan t ex vara värdegrunds- och temadagar, elevrådsarbete, trivselskapande arbete i klass, hur gruppindelningar och placeringar görs, trygghetsskapande rast-/ uteaktiviteter, schemaläggning, insatser som förbättrar arbetsmiljön, färgkodningar av olika slag, hälsosamtalen, trygghetsteamens arbete, genomgång av läromedel mm

Wasa förskola

Våra insatser kring att skapa trygghet och trivsel består av många olika delar i vår dagliga verksamhet. På våra förskolor har vi inga temadagar eller något elevråd. Vi utgår från intervjuer, trygghetsvandring och observationer för att se hur barnen upplever trygghet och trivsel hos oss. Vi arbetar med olika projekt på förskolan där värdegrundsarbetet ingår. Pedagogerna delar dagligen barngruppen i mindre grupper för att skapa ett lugnare och tryggare klimat som i sin tur skapar förutsättningar att jobba för att skapa goda relationer. Vi tänker alltid på att barnen ska bemötas som egna individer och utifrån deras egen förmåga oavsett ålder, kön eller etnisk tillhörighet. Hur vi vuxna bemöter barnen kommer att spegla hur de sedan bemöter andra människor. I vår dagliga verksamhet använder vi oss av tillexempel kompisolen, stopp-handen, läser kompisböcker och pratar om allas lika värde oavsett hur man ser ut, vilket kön man har eller vart man kommer ifrån. Vi köper även in material som speglar olika kulturer, familjekonstellationer och vi bygger miljöer som väcker intresse att prova nya aktiviteter där alla barn kan delta.

När vi planerar våra scheman utgår vi från barngruppen och anpassar schemat regelbundet efter de förändringar barnen får i sina scheman. Just för att kunna fördela våra resurser efter antal barn och behov för att kunna se och möta alla barn så de känner en trygghet när de är hos oss.

Samverkan med anställda och barn/elever kring utarbetandet av planen

I arbetet mot kränkning, trakasserier och diskriminering ska samverkan ske med anställda i verksamhet och det ska framgå hur barn/elever involveras i arbetet. Utformningen och omfattningen av barnens eller elevernas deltagande ska anpassas efter deras ålder och mognad. Planen ska vara känd av alla berörda, både personal, barn/elever och vårdnadshavare.

Enhetens namn

I vårt arbete mot kränkningar, trakasserier och diskriminering deltar alla pedagoger gemensamt i den dagliga verksamheten där även barnen blir involverade i denna process. Detta sker genom olika arbetsätt som vi använder oss av. Några exempel är: kompisolen (på varje solstråle står det ett "tips" om hur man är en bra kompis, och det är barnen själva som kommit på detta "tips"), stopp-handen (lär barnen att man kan sätta upp sin hand och säga stopp om man inte vill eller om någon gör tokigt), pedagogerna för diskussioner med barnen hur man är en bra kompis och att vi alla måste jobba för att det ska kännas bra för alla som är på vår förskola.

Barnen är också involverade i denna process genom att pedagogerna på avdelningarna med de äldre barnen intervjuar barnen en gång per år. Frågeställningarna utgår från värdegrundsarbetet för att vi ska kunna kartlägga om det finns barn som känner sig otrygga hos oss av någon anledning. Varje år görs även trygghetsvandringar med barnen. Antingen går pedagogen runt med barnen i våra miljöer och de får uttrycka vilken känsla de har eller att pedagogerna sitter ner med barnen och visar barnen bilder på våra rum/miljöer och de får peka på ett känslkort hur det känns. Pedagogerna på avdelningar med de yngre barnen observerar och kartlägger miljön, barnen och de aktiviteter vi erbjuder utifrån observationsunderlag som är framtaget utifrån värdegrundsmålen. Samt så skickas en enkät ut varje vår till vårdnadshavare där vårdnadshavare får svara på olika frågor som bland annat handlar om de upplever att deras barn känner trygghet på förskolan.

Allt detta material sammanställs i en arbetsgrupp som består av rektorn för enheten och en pedagog från varje avdelning. Arbetsgruppen analyserar även resultatet och presenterar det i kommande plan mot kränkande behandling, trakasserier och diskriminering. Resultatet och den nya planen presenteras på ett personalmöte där alla pedagoger på enheten deltar, som sedan följs av diskussionsgrupper. Värdegrundsarbetet följs upp enligt det årshjul som finns för gruppen. Där framgår det även när gruppen ska träffas och vilket arbete som ska göras.

Planen presenteras även för vårdnadshavare vid ett föräldramöte som sker årligen. Pedagogerna informerar om vilket värdegrundsmål vi jobbar mot och att vårdnadshavare kan ta del av hur arbetet går till i planen. De vårdnadshavare som inte deltar får informationen i ett informationsbrev som skickas ut under höstterminen.

Uppföljning av målen från föregående läsår

Wasa förskola

Mål

Alla barn ska vara trygga på förskolan

Pedagogerna på förskolan ska skapa förutsättningar för barnen att utveckla förståelse för olikheter och mångfald.

Mått (utgångsläge)

Vi har barn som är rädda för andra barn, samt föräldrar som upplever att deras barn är rädd för någon vuxen på förskolan.

Mått (målvärde)

Alla barn ska vara trygga på förskolan i de kartläggningar vi gör.

Alla pedagoger ska ha ett förhållningssätt där man jobbar med olikheter och mångfald i sin vardagliga verksamhet.

Åtgärder

- Diskutera begreppet mångfald i tvärgrupper och i arbetslag.
- Kartlägga nuläget, vad gör vi idag och vad behöver vi utveckla.
- Jobba med den pedagogiska grundsynen.
- Introducera lekmaterial som synliggör mångfald och olikheter i lekar. Vara medlekare och iscensättare.
- Vid inköp alltid tänka kring olikheter och mångfald.
- Ta hjälp av bibliotekarie att sätta ihop bokpåsar som synliggör olikheter och mångfald, tex olika familjekonstellationer, barn i andra länder, olika kulturer, barn med funktionsvariationer osv.
- Dialog med vårdnadshavare och ta reda på vad barnen med annat modersmål läser och sjunger hemma, ta tillvara på det.
- Följa upp arbetet regelbundet med dokumentationer utifrån målet.

Ansvarig

Pedagogerna på Wasa förskola

Resultat

Pedagogerna har under läsåret jobbat mer medvetet för att ge barnen förutsättningar att skapa förståelse för olikheter och mångfald. Pedagogerna har läst böcker där olika familjekonstellationer och kulturer belysts och haft boksamtal under och efter läsningen för att reflektera tillsammans med barnen om olikheter. Pedagogerna har gjort medvetna inköp så att det ska finnas material och miljöer där barnen naturligt möter olikheter och mångfald i vardagen hos oss. Pedagogerna har under året varit medlekare i familjelekar och medvetet styrt leken så familjerna i leken ser olika ut. Samt att vi har jobbat regelbundet med vår pedagogiska grundsyn med uppstart under höstterminen, på kvällsmöten och sedan har pedagogerna följt upp arbetet vid sina

avdelningsreflektioner. Jag ser att pedagogerna är mer medvetna kring sitt eget förhållningssätt och hur man uttrycker sig för att inte skapa värderingar.

Tidigare har pedagoger hört hur pojkar kommenterat om andra pojkar har haft tex klänningar eller tofs, även att de uttryckt hur en pojke "ska se ut" så som hårlängd och vilken typ av kläder. Men under läsårets sista termin har pedagogerna inte sett något av detta i sina observationer och kartläggningar. De upplever att barnen inte reflekterar över vem som har vilka kläder på sig och att pojkar kan leka att de är mamma eller mormor i familjelekar. Pedagogerna hade även i tidigare kartläggningar sett att barnen inte lekte med dockorna som hade en mörkare hudfärg, detta ser de nu har ändrats och barnen leker med alla dockor ungefär lika mycket.

För att skapa förutsättningar för barnen ska kunna koncentrera sig på lekarna och innehållet i undervisningen så har pedagogerna jobbat med att öka förutsägbarheten genom tydliga dagstrukturer och dela barngruppen i mindre grupper. Det skiljer sig lite mellan avdelningarna på enheten hur man delar barngruppen och hur ofta. Det jag ser i vår utvärdering är att barnen upplevs mer trygga och har större förmåga att koncentrera sig på innehållet där man delar barngruppen i mindre grupper, samt att barnen har igenkänning med fasta grupper eller tydliga dagsstrukturer.

Föräldraenkäten som skickades ut till alla föräldrar under vårterminen besvarade 35 föräldrar av 95 inskrivna barn på Wasa förskolas och 18 föräldrar av 40 inskrivna barn på Häradsvallens förskola. I frågan om det upplever att deras barn känner sig trygga på förskolan så svarade 1 förälder att de inte upplevde att deras barn känner sig trygga på förskolan. 2 föräldrar har svarat *till viss del* och resten har svarat *till stor del* eller *helt och hållet*. På frågan om de upplever att deras barn känner rädsla för någon pedagog eller annan vuxen i förskolan svarade 5 föräldrar *Ibland*. Utifrån de kartläggningar pedagogerna gjort så får vi inte samma resultat, där ser det ut som barnen är trygga på förskolan.

Kartläggning av risker avseende kränkande behandling, trakasserier och diskriminering

Wasa förskola

- Trygghetsvandring på gården
- Observationer när pedagoger intagit rollen som närvarotör vid barns lek
- Vara medlekare i barns lek
- Intervjuer
- Observationer/filmning
- Föräldraenkät

Analys av kartläggningen

Wasa förskola

Att barnen är regelbundet på förskolan ger förutsättningar för goda resultat. När pedagogerna delar barngruppen i mindre grupper och jobbar med

förutsägbarhet, där barnen får en igenkänning av hur förskolan går till och hur deras dagar ser ut, skapas en trygghet hos barnen. För vi ser att när barn i större grupper eller är i orientering (inte vet vad som ska hända, vart de ska vara eller med vem) kan de inte stanna kvar i lekar/aktiviteter och det uppstår mer konflikter, vilket leder till otrygghet. Vi ser även att pedagogernas bemötande och förhållningssätt påverkar barnens trygghet. I våra kartläggningar på förskolan så ser det ut som alla barn är trygga eller till stor del men i föräldraenkäten framkommer det fortfarande att någon eller några föräldrar upplever att deras barn inte fullt ut är trygga hos oss samt att något barn är rädd för en pedagog eller annan vuxen på förskolan. Att vi får dem svaren kan bero på att dialogen eller relationen mellan föräldrar och pedagoger inte fungerat. Samt att barnet själv inte vågat uttrycka detta till någon pedagog, vilket innebär att vi har otrygga barn i vår verksamhet som vi inte uppmärksammat. Detta är viktigt att vi fångar upp och jobbar vidare med.

När pedagogerna har ett arbetssätt där de öppnar upp för samtal om olikheter genom sagoläsning och boksamtal skapar förutsättningar att ge barnen möjlighet att utveckla förståelse för olikheter och mångfald. Att pedagogerna har ett förhållningssätt där de också väntar in och möter upp barnens funderingar och tankar är av stor vikt. Att de ställer nyfikna frågor, utvecklar samtalen och barnens reflektioner. Men det är också viktigt och betydande för barns förståelse kring olikheter och mångfald att pedagogerna fångar upp barns funderingar och tankar kring olikheter i vardagliga situationer. Det vi ser är att pedagogerna både läser, har boksamtal och fångar upp barnens reflektioner i våra miljöer inomhus men inte alls i samma utsträckning utomhus. Något som vi nu reflekterar över är att vår utegård är stor och där är risken större att pedagoger inte kan fånga upp barns samtal kring olikheter, vilket kan leda till kränkningar.

På Wasa förskolan är det inte så mångkulturellt bland personal och barn, och det är även bara kvinnor som arbetar här. Detta har så klart varit en utmaning för att barnen ska möta olikheter och mångfald på ett sätt. Men samtidigt ser vi att när vi gjort medvetna val vid inköp så det finns lekmaterial som speglar olikheter och mångfald, så får barnen möta det i sin vardag. Sen är det av största vikt hur pedagogerna använder det och att pedagogerna deltar i leken för att ge barnen olika synvinklar på tex hur en familjekonstellation kan se ut.

Aktiva åtgärder för att undvika kränkande behandling, trakasserier och diskriminering samt mål för arbetet

Wasa förskola

Mål

Inga barn ska vara rädda för någon pedagog eller annan vuxen på förskolan.

Det ska inte finnas några otrygga platser för barnen på gården där kränkningar kan ske.

Mått (nuläge)

Föräldrar berättar inte att deras barn är rädd för någon på förskolan, men vi får några svar på enkäten att föräldrar upplever att deras barn ibland är rädd för någon pedagog eller annan vuxen på förskolan. .

Det finns platser på gården där det finns risk för att kränkningar kan ske.

Många barn på i samma yta ökar risken för konflikter eller kränkningar mellan barnen.

Mått (målvärde)

I trygghetsenkäten som föräldrar svarar på så är det inga barn som är rädda för någon pedagog eller annan vuxen på förskolan.

Vi har en rutin för hur pedagoger sprider ut sig och arbetar på gården för att fånga upp barns samtal och lekar. Vi säkerställer att vi inte har några ytor på gården där barn är otrygga.

Åtgärder

-Pedagogerna ska reflektera kring den maktposition de har som vuxna i relation till barn.

-Pedagogerna ska fortsätta arbeta med vår pedagogiska grundsyn (förhållningssätt) och där uppföljning sker vid avdelningsreflektioner, planeras in i SKA-dokument.

-Pedagogerna ska informera/samtala på föräldramöte om vikten av en god kommunikation mellan hem och förskola. Att det är viktigt att föräldrar förmedlar om deras barn uttrycker hemma att de är otrygga på förskolan eller rädda för någon på förskolan, så vi kan jobba med det och skapa trygghet.

-Om vi upplever att ett barn är otrygg eller rädd, fånga upp barnet genom att vi sätter oss ned med barnet. Prata med barnet om känslor (ställa frågor tex hur känns det i kroppen, känns något jobbigt, berätta om när man själv var rädd), använda känslkort vid samtal om det behövs, vara nära barnet och erbjuda närhet.

-Ta fram rutiner för hur vi jobbar när vi är ute på gården för att säkerställa att alla barn är trygga och inga barn blir kränkta.

- Jobba och prata om känslor med barnen. (Förslag på aktiviteter: Läs bok som handlar om rädsla och ha boksamtal, titta på "Djuren på Djuris" där det alltid lyfts känslor i varje klipp och jobba vidare med det). Använda känslkort vid samtal om känslor

-Arbeta med hur man är en bra kompis genom att jobba medvetet med kompisolen och diamantburken under hela läsåret, uppmärksamma när barnen gör bra saker för sina kompisar och läs böcker som lyfter ämnet.

-Dela barngruppen i mindre grupper under dagen i så stor utsträckning som möjligt.

Ansvarig

Rektor och pedagogerna på förskolan.

Resultat

Förs in i nästa läsårs plan under Uppföljning

Anmälningrutiner när misstänkt kränkning, trakasserier eller diskriminering skett

Anmälningsskyldigheten omfattar alla händelser som kan utgöra kränkande behandling, trakasserier eller diskriminering. Det ska inte göras någon värdering av hur allvarlig händelsen är innan den anmäls till rektor och huvudman. Anmälan ska göras skyndsamt och görs i det digitala systemet för misstänkta kränkningar, trakasserier och diskriminering.

Skyldigheten att anmäla gäller inte bara om personalen får kännedom om att ett barn eller en elev upplever sig ha blivit utsatt för kränkande behandling, trakasserier eller diskriminering utan också om personalen själv uppmärksammar eller på annat sätt får kännedom om en händelse som kan utgöra kränkande behandling, trakasserier eller diskriminering, antingen via barnet/eleven själv eller via vårdnadshavare.

Barnet/eleven samt vårdnadshavare kan informera vilken personal som helst på förskolan/skolan/fritidshemmet om att en misstänkt kränkning eller trakasserier skett då all personal har tillgång att göra anmälan.

Utredning av misstänkt kränkande behandling och diskriminering

I ärenden som rör händelser mellan barn/elever är det i första hand den personal som arbetar närmast barnet eller eleven som utreder det inträffade. I vissa verksamheter finns speciellt inriktade team t ex trygghetsteam, antimobbningsgrupper eller likabehandlingsgrupper som ansvarar för det operativa arbetet.

Alla inblandade informeras om att utredning påbörjats och vem som är ansvarig. Anteckningar ska göras i Prorenata i mallen "Utredning av misstänkt kränkning/diskriminering/ trakasserier" i alla ärenden.

När personal utsatt barn/elever för misstänkt kränkning och trakasserier är det rektor som genomför utredningen.

4. Ansvar och uppföljning

Ansvarsförhållanden

Utbildningsnämnden har det övergripande ansvaret för arbetsmiljön i verksamheten. Ansvaret för det systematiska arbetsmiljöarbetet har nämnden delegerat till utbildningschefen, som i sin tur har delegerat ansvaret till rektorer. I ansvaret ingår att barn och elever har en arbetsmiljö som är utvecklande och fri från kränkande behandling, trakasserier och diskriminering. Huvudmannens ansvar att utreda omständigheterna kring misstänkta kränkningar, trakasserier och diskriminering har nämnden delegerat till rektorer.

Ansvaret för att ta emot anmälningar har nämnden delegerat till verksamhetschefen för det centrala barn- och elevstödet.

Uppföljning

Utbildningsnämnden får en samlad bild av arbetet mot kränkande behandling, trakasserier och diskriminering genom:

- Att ta del av enheternas planer.
- Besök ute i verksamheterna som representanter för nämnden genomförs.

Utbildningsförvaltningen
Utbildningsförvaltningen
Telefon: 010-234 50 00
E-post: utbildning@mjolby.se
Burensköldsvägen 11-13, 595 80 Mjölby

